

[Leif Hermann]

jeg tror såmænd, det var en konstatering, hr. Fischer tillod sig – at der ikke findes noget parti, der har skabt så megen usikkerhed om retssikkerhedsmæssige forhold som Socialistisk Folkeparti.

Se, hr. Fischer er jo klar over, at grundloven beskytter ham, når han står heroppe, og det er vel derfor, hr. Fischer tillader sig at lade den slags usandheder gå fra sig i et ubevogtet øjeblik. Hr. Fischer ved udmærket godt, at det ikke forholder sig således. Hr. Fischer kan ikke på et eneste konkret punkt pege på, at Socialistisk Folkeparti i Folketinget eller i nogen anden sammenhæng har opstillet bare noget, der tilnærmelsesvis begrænser retssikkerheden i den grad, som justitsministeren har gjort det her. Hvis jeg var justitsminister, ville jeg betække mig for den slags væbnere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 71 stemmer (KF, V, FP, RV, CD, KRF og Hugo Holm (UP)) mod 54 (S og SF).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Før jeg tager fat på næste sag på dagsordenen, skal jeg sige, at der bliver en middagspause fra ca. kl. 12.00.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 78:

Forslag til lov om kreditaftaler.

Af justitsministeren (Engell).

(Fremsat 22/11 89. Første behandling 28/11 89. Betænkning 10/5 90. Anden behandling 18/5 90. Tillægsbetænkning 22/5 90).

Der var stillet 8 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Så står vi ved tredje behandling af lovforslaget om kreditaftaler, hvilket jeg synes må konstateres med dyb beklagelse, set ud fra at vi ikke er kommet et skridt videre, siden vi havde andenbehandlingen her i salen.

Det fornyede udvalgsarbejde mellem anden og tredje behandling har tilsyneladende ikke formået flertallet til at imødekomme det endog meget seriøse ønske fra Socialdemokratiets side om at sikre, at teknikken i forbindelse med lovforslaget var i orden. Stadig udsætter ministeren og flertallet sig for risikoen for at få en sønderlemmende kritik for lovsjusk fra dommerstanden og fra advokatstanden.

Det er måske ikke helt korrekt at sige, at der ikke er sket noget som helst under udvalgsarbejdet mellem anden og tredje behandling, for vi har faktisk dér fået illustreret, at godt nok stillede justitsministeren i første omgang 40 ændringsforslag i erkendelse af, at det lovforslag, man havde fremsat, vist ikke var helt godt nok, men under udvalgsarbejdet mellem anden og tredje behandling kommer der pludselig 8 nye ændringsforslag. Det vil sige, at vi er oppe på 48 ændringsforslag, og de sidste 8 kommer altså i erkendelse af, at der nok alligevel var noget, som burde se anderledes ud.

Jeg synes, det er en meget alvorlig situation at ville udsætte sig for lovsjusk, ikke mindst når udtalelserne kommer fra dommere og advokater. Og jeg forstår egentlig ikke, at vi er bragt i den situation, ikke mindst på baggrund af det svar, som justitsministeren gav mig på mit spørgsmål ved førstebehandling. Og man må nok sige, at netop det spørgsmål, der blev stillet vedrørende høringen, var meget relevant.

Jeg vil godt citere fra førstebehandling, Folketingets forhandlinger sp. 2473 fra 28. november 1989, hvor ministeren siger:

»Når vi derudover har valgt en fremgangsmåde, hvor lovforslaget samtidig med fremsættelsen her i Folketinget sendes til høring til en lang række organisationer, er det alene af tidsmæssige årsager. Der lægger jeg også vægt på, at både folketingsudvalget og jeg selv og Justitsministeriet får lejlighed til at vurdere de høringssvar, der kommer ind, grundigt, og jeg vil selvfølgelig også drøfte med udvalget, hvilken betydning de måtte have for udformningen af den endelige lov.«

[Lissa Mathiasen]

Med det svar forstår jeg ikke ministerens holdning, og jeg vil godt gentage, på samme måde som jeg gjorde ved andenbehandlingen: Uenigheden består ikke på nogen måde i det politiske, dér er vi enige. Men vi kan ikke tage medansvar for et lovforslag, hvor der er kommet så dyb en kritik netop af det tekniske.

Derfor ville det eneste fornuftige og rimelige være at standse debatten her i dag, standse og tage lovforslaget tilbage til udvalget. Så ville fornuften også få en chance for at sejre, og det synes jeg egentlig at den fortjener, således at vi kunne få mulighed for at få vished for, om den meget skrappe kritik, vi har fået fra Københavns Byret og fra landsretten vedrørende teknikken, i det væsentlige nu er blevet imødekommet med de 48 ændringsforslag.

Jeg håber, at de følgende ordførere trods deres standhaftige krav om, at vi skal færdigbehandle lovforslaget i dag, alligevel vil lade stædigheden ligge og tage fornuften i hånden og støtte vores ønske om at få sagen tilbage til udvalget.

Derfor vil jeg nok en gang slutte af med en stilfærdig, men ikke mindre velment appel til de øvrige partier, til justitsministeren, her på falderebet. Det ville gavne vores omdømme uden for dette hus, om vi ikke efterfølgende skulle beskyldes for her lige på det sidste at lave noget, som kan beskyldes for at være lovsjusk.

Vi vil fra Socialdemokratiets side, så snart vi kan få den vished, så snart vi kan få bekræftelsen på, at det ikke er lovsjusk, være parat til at stå bag dette lovforslag, og vi vil meget gerne se det gennemført. Men vi synes ikke, vi kan tage det ansvar, og derfor denne stilfærdige, men meget velmente appel til de øvrige partier, til justitsministeren. Skulle vi ikke lade fornuften sejre i dag?

Formanden:

For god ordens skyld skal jeg sige, at min vurdering af det, der blev sagt fra talerstolen, ikke er, at der er stillet forslag om at afbryde forhandlingen. Det var en appel.

Leif Hermann (SF):

Med det lovforslag, vi behandler nu, er Folketinget bragt i en overordentlig absurd situation.

Ministeren ved jo godt, at førstebehandlingen viste et ganske betydeligt flertal for lovfors-

slagets hensigt og for den sags skyld også for lovforslaget som sådan. Det er klart, at ved førstebehandlingen er vi nødt til at tage ministeren på ordet for så vidt angår det lovtekniske, og så må udvalgsarbejdet afklare, hvorvidt det lovtekniske er af en sådan karakter, at det er egnet til at bære et lovforslag igennem.

Jeg mindes ikke, at jeg i de år, jeg har siddet her i Folketinget, har været ude for så skrappe betragtninger fra den samlede dommerstand vedrørende et lovforslag. Det har tilsyneladende også gjort i hvert fald et vist indtryk på ministeren, siden vi har fået den mængde ændringsforslag, vi har fået, og i og for sig fået dem forholdsvis uopfordret, fordi man åbenbart har indset, at der lå væsentlige ting i kritikken.

Med disse mange ændringsforslag har ministeren også givet udvalget en arbejdsopgave, som udvalget ikke er egnet til at påtage sig, nemlig arbejdsopgaven, om jeg så må sige, som juridisk opmand mellem ministeren og dommerens kritik.

Det er klart en opgave, som udvalget med de ressourcer, der er til rådighed, og med den erfaring, som udvalgsmedlemmerne er i besiddelse af, slet ikke er indrettet til at varetage.

Konsekvensen er blevet en ganske betydelig uoverskuelighed, og vi kan ikke her i Folketinget efter vores opfattelse tillade os at vedtage noget, som er uoverskueligt. Vi er nødt til – det må være vores forpligtelse – at fjerne denne uoverskuelighed. Vi må vide, om det er således, at de indvendinger af lovteknisk karakter, der er kommet, faktisk også er imødekommet. Det har vi ikke nogen sikkerhed for ved denne tredje behandling.

Netop det forhold, at vi ikke har den sikkerhed, gør, at jeg må anmode om, at lovforslaget sendes tilbage i udvalget, således at tredjebehandlingen afbrydes, indtil denne afklaring er skabt.

Når denne afklaring er skabt, skal der herfra som fra fru Lissa Mathiasens side lyde en klar tilslutning til lovforslaget. Det er jo de danske domstole, der skal administrere denne lovgivning, det er ikke Justitsministeriet, medmindre det drejer sig om anke af sager vedrørende disse forhold.

Når denne klarhed er skabt, har vi også sikkerhed for, at vi ikke uafledelig skal spørge EF-Domstolen i Strasbourg, hvad det i grunden var, de mente med det direktiv, vi i 1986 tilslut-

[Leif Hermann]

tede os, således at disse vurderinger fra EF-Domstolen kan indgå som forudsætningsvis i danske domstoles arbejde.

Hvis det vedtages i den foreliggende form, har vi ikke nogen sikkerhed for – og det må Folketinget også påtage sig ansvaret for – at denne overskuelighed er til stede.

Formanden:

Der er nu af hr. Leif Hermann stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget.

Jeg skal give adgang til en særskilt forhandling om det stillede forslag om fornyet udvalgsbehandling. Det er en forhandling, som foregår efter reglerne for korte bemærkninger.

Forhandling

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Fremskridtspartiet har altid haft den indstilling, at når der var nogen, der ønskede en ny udvalgsbehandling, så fulgte vi det ønske, fordi vi ikke vil afvise, at der muligvis kunne komme nogle nye ting frem.

Jeg er nu ikke sikker på, at der vil ske det i dette tilfælde, men for at vi nu skal være 100 pct. sikre, og for at tvivlen skal komme hr. Leif Hermann til gode, vil Fremskridtspartiet gå ind for det.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt stille hr. Knud Lind det spørgsmål, om ikke også hr. Knud Lind er interesseret i at få klarhed over, at teknikken i det væsentligste er blevet imødekommet, inden vi endeligt vedtager lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Når jeg var en lille smule i tvivl om den begrundelse, man havde for, at lovforslaget skulle gå tilbage til udvalget – og jeg mener her den begrundelse, som kommer fra Socialdemokratiets ordfører – og når jeg tillod mig at nære tvivl vedrørende begrundelsen for så vidt angår teknikken, så er det jo reelt, fordi vi må konsta-

tere, at de, som nu ønsker det tilbage til fornyet udvalgsbehandling, ikke ønskede at møde op, da der fra justitsministerens side blev bedt om, at man lavede en teknisk gennemgang af dette lovforslag. Det synes jeg da skal frem.

Jeg vil også godt gøre opmærksom på de få spørgsmål, der er stillet til dette lovforslag.

Man tilkendegav, at man ikke ønskede at møde op til den tekniske gennemgang, og så siger man bagefter, at det er på grund af det tekniske. Det kan jo godt undre én.

Men som sagt er Fremskridtspartiet altid villig til at foretage nye udvalgsbehandlinger, hvis der skulle være tvivl.

Justitsministeren (Engell):

Der er naturligvis en adgang til – og det er også den, der bliver benyttet – at kalde forslaget tilbage til fornyet udvalgsbehandling. Men også jeg må undre mig meget over, at Socialdemokratiet, der blev inviteret til en teknisk gennemgang af dette forslag, nu ønsker fornyet drøftelse af forslaget med henvisning til, at der er tekniske problemer, uden at man ønskede at deltage i den tekniske gennemgang.

Det undrer også mig, at man, efter at lovforslaget har ligget i Folketingets Retsudvalg siden november måned sidste år, i hele denne periode har stillet mindre end en halv snes spørgsmål.

Undskyld jeg spørger, fru Lissa Mathiasen: Hvad er det for store problemer, der nu udestår, og hvorfor rejste man det ikke for måneder siden?

Formanden:

Jeg må understrege, at forhandlingen drejer sig om hr. Leif Hermanns forslag. Vi behøver formodentlig ikke at gå ret meget videre.

Hermed sluttede forhandlingen om forslaget om standsning af lovforslagets behandling og henvisning til fornyet udvalgsbehandling.

Afstemning

Forslaget om, at behandlingen af lovforslaget standses, og at det henvises til fornyet udvalgsbehandling [af Leif Hermann (SF)] vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Sagens behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 150:

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Dommernes habilitet, SSP-samarbejdet og advokatselskaber m.v.).

Af justitsministeren (Engell).

(Fremsat 17/1 90. Første behandling 25/1 90. Betænkning 18/5 90. Anden behandling 22/5 90. Tillægsbetænkning 23/5 90. Ændringsforslag nr. 2 og 3 af 28/5 90 uden for tillægsbetænkningen af Pia Gjellerup (S) og Leif Hermann (SF)).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der stillet 2 ændringsforslag af Pia Gjellerup (S) og Leif Hermann (SF) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Pia Gjellerup (S) og Leif Hermann (SF):

Til § 1

2) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 124 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må advokater, der er ansat i foreninger, interesseorganisationer og lignende, udøve advokatvirksomhed for medlemmerne af den pågældende forening m.v., idet dog sager ved domstolene kun kan føres, såfremt sagens centrale spørgsmål har tilknytning til det interesseområde, der varetages af foreningen m.v.«

Stk. 2-8 bliver herefter stk. 3-9.

3) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 124 ændres i stk. 6, der bliver stk. 7, ordene »stk. 1, 3 eller 4« til: »stk. 1, 2, 4 eller 5«.

Bemærkninger

Til nr. 2 og 3

Der er under udvalgsbehandlingen opstået tvivl om rækkevidden af de formuleringer om foreningsansatte advokaters virksomhed, der er beskrevet i lovforslagets bemærkninger og i en række besvarelser fra justitsministeren afgivet over for udvalget.

Det synes nødvendigt at foretage en præcisering i selve lovtæksten, således at der kan und-

gås unødvendige retstvister om advokaters fremmøde ved domstolene.

Ændringsforslag nr. 2 præciserer således, at foreningsansatte advokater har adgang til at give møde ved domstolene, ikke alene i sager, der føres for foreningen selv, eller i sager, hvor foreningen indtræder som mandatar for et medlem, men tillige i sager, der vedrører et medlems rettigheder inden for det emneområde, som varetages af foreningen.

Som eksempel kan nævnes en landboforenings bistand ved et medlems hegstvist, en arbejdsgiverforenings bistand ved et medlems sag om konkurrenceklausul og en fagforenings bistand ved et medlems sag om udbetaling af bonus i henhold til lønaftale.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Carsten Andersen (SF):

Efter samrådet i Retsudvalget i går med justitsministeren og socialministeren er der fremkommet sådanne nye oplysninger, at jeg skal bede om at få lovforslaget tilbage til udvalget til fornyet udvalgsbehandling.

Formanden:

Der er nu af hr. Carsten Andersen stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Sagens behandling stilles herefter i bero.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 30 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 11.55

Mødet genoptaget kl. 13.00

Man gik til punkt 30 på dagsordenen, der var: